

Endelig kontrollrapport		
Saksnummer: 14/01089 Dato for kontroll: 12.11.2014 Rapportdato: 05.06.2015	Kontrollobjekt: Move treningscenter AS Sted: Arnemannsveien 5 3510 Hønefoss	Utarbeidet av: Ylva Marrable

1 Innledning

Datatilsynet gjennomførte en varslet kontroll hos Move treningscenter AS den 12. november 2014. Kontrollen ble utført med hjemmel i personopplysningslovens § 44, jf. § 42, 3. ledd.

Temaet for kontrollen var virksomhetens kameraovervåking. Kontrollen fant sted ved virksomhetens faste forretningsadresse.

I det følgende vil Datatilsynet beskrive de faktiske forhold som ble avdekket under kontrollen. Kontrollrapporten danner grunnlag for Datatilsynets vurderinger og eventuelle pålegg. Datatilsynet varslet vedtak om pålegg i brev datert 6. februar 2015. Datatilsynet mottok tilsvarende fra virksomheten i brev datert 25. februar 2015. I tilsvaret fremkommer det en rekke opplysninger som ikke fremkom på kontrolltidspunktet som har betydning for vurderingen av om det skal fattes vedtak om pålegg i tråd med de varslede vedtak. Det er derfor tilføyd noen nye punkter i endelig kontrollrapport. Se for øvrig vedtak om pålegg.

2 Til stede under kontrollen

2.1 Fra virksomheten:

- Linda H Gjerdig, daglig leder
- Tomas Bråten, gruppeansvarlig (deltok under en kort periode av kontrollen)

2.2 Fra Datatilsynet:

- Ylva Marrable, seniorrådgiver
- Stian Moltke-Hansen Tveten, rådgiver
- Ted Tøraasen, overingeniør

3 Generelt

Move treningscenter AS er et treningscenter med åpningstid mellom kl. 05.00 og 24.00. Resepsjonen er bemannet mellom kl. 09.00 og 22.00 på hverdager, og mellom kl. 10.00 og 22.00 i helger og helligdager. Mellom kl. 24.00 og 05.00 er treningscenteret stengt. Treningscenteret har omtrent 1200 medlemmer og tilbyr egentrening, gruppetimer og personlig trener. Treningscenteret er lokalisert i kjøpesenteret Ringerike Stormarked og er fordelt over to etasjer. I perioden resepsjonen er bemannet er det i snitt tre ansatte på jobb.

Stort sett er treningssenteret bemannet i begge etasjer, hvorav en medarbeider befinner seg i hovedresepsjonen i første etasje og minst en befinner seg i resepsjonsområdet eller treningsområdet i andre etasje. Utenom resepsjonens åpningstider bruker medlemmene adgangskort ved inngang i andre etasje for å få tilgang til treningssenteret. I denne perioden kan det befinne seg gruppeinstruktører og vaskepersonalet i lokalet. Securitas utfører kontrollrunder ved midnatt hver dag.

4 Kameraovervåkingen

4.1 Kort om kameraovervåkingen

Det ble observert til sammen 15 kameraer i tilknytning til Move treningssenter AS. Move treningssenter AS åpnet i 2008. I 2010 var det montert fire kameraer på ulike områder i treningssenteret. I januar 2014 ble det montert to nye kameraer, ett utenfor inngangspartiet og ett i treningsområdet i andre etasje. Kameraene i andre etasje er såkalte domekameraer og blir aktivert gjennom en bevegelsessensor.

Move treningssenter AS ble utvidet i september 2014, og tok over lokalene til Bunnpris i første etasje. Fra Bunnpris sin periode henger det igjen ni kameraer som ikke er montert ned etter at Move treningssenter AS tok over lokalene. Kameraene er ikke virksomme, og ser ut som vanlige kameraer som er fastmontert.

4.2 Ansvars plassering

4.2.1 Behandlingsansvarlig

Datatilsynet legger til grunn at Move treningssenter AS er behandlingsansvarlig i henhold til definisjonen i personopplysningsloven § 2 nr. 4, for kameraovervåkingen i hele lokalet.

4.2.2 Databehandler

Det er inngått en serviceavtale med Pro Tech som har levert kameraene som er i drift. Under tilsynet var det uklart for daglig leder hvorvidt Pro Tech hadde rolle som databehandler slik dette er definert i personopplysningsloven § 2 nr. 5. I en etterfølgende samtale mellom Datatilsynet og Pro Tech, og ved gjennomlesning av serviceavtalen inngått mellom Pro Tech og Move treningssenter AS fremkommer det at Pro Tech ikke behandler personopplysninger på vegne av Move treningssenter AS. Serviceavtalen går ut på support og vedlikehold av kameraanlegget.

4.3 Formålet med kameraovervåkingen

Virksomheten opplyser om at formålet med kameraene er å sikre mot tyveri og hærverk. I meldingen til Datatilsynet inngitt 16.01.2014, er formålet angitt under punkt 6 c) som: « Det settes opp kameraovervåking for å sikre bedriftens eiendeler». Daglig leder utdyper dette under kontrollen til at kameraene skal virke forebyggende, samtidig som de brukes til å oppklare hendelser som tyveri av sko, treningsutstyr og hærverk. Det blir også nevnt at det har foregått noe dopsalg i treningssenterets lokaler, og at kameraene skal forebygge dette. Daglig leder opplyser om at behovet for kameraovervåking tidligere var større, da treningssenteret hadde mindre bemanning. Formålet varierer noe mellom de ulike kameraene,

og en nærmere beskrivelse av formålet for hvert kamera følger under gjennomgangen av de ulike kameraene i punkt 6.1.

Nye opplysninger i tilsvaret:

I deres svarbrev til Datatilsynet blir det opplyst om at kameraene har andre formål enn det som ble forelagt for Datatilsynet på kontrolltidspunktet og i melding til Datatilsynet. Det blir påpekt at et av formålene med kameraovervåkingen er å skape trygghet for ansatte og medlemmer. Det blir vist til at det har vært episoder med truende og ubehagelige medlemmer, også når treningssenteret har vært bemannet. Daglig leder viser til at det er ønskelig med kameraovervåking for å ha bevis ved eventuelle hendelser.

4.4 Skilt om kameraovervåking

Det ble observert til sammen 15 skilt utenfor inngangspartiet og i lokalet ellers. I andre etasje er det ti skilt som fordeler seg på de overvåkede sonene. Skiltene er fra Spyshop med ordlyden: « Videoovervåket området. 24 timer i døgnet». Skiltene er i tillegg merket med telefonnummer og internettadressen til Spyshop. SpyShop er en del av firmaet Pro Tech. I tillegg til disse skiltene er ett av tre skilt ved inngangspartiet merket med Securitas. Skiltet opplyser om at området er beskyttet med videoovervåking, samt kontakinformasjon til Securitas. Virksomheten opplyser om at skiltet fra Securitas henger igjen fra tidligere leverandør av kamerautstyr, og dette ikke har blitt tatt ned da det nye kameraet og skiltene ble montert.

I første etasje ble det observert fem skilt. To av skiltene har påskriften: TV/VIDEO med en tegning av et kamera. De tre andre skiltene er merket med logoen G4S og med påskriften: «TV-overvåket område». Virksomheten opplyser om at skiltene ikke er satt opp av dem, men stammer fra tidligere brukere av lokalet.

4.5 Sletterutiner

Under samtale med daglig leder ble vi informert om at hun trodde kameraopptak ble slettet etter 7 dager. Da vi gikk inn på systemet viste det seg imidlertid at dette ikke var tilfellet. For kameraet utenfor inngangspartiet (punkt 6.2.1) fant vi opptak tilbake til 3. november, som på kontrolltidspunktet tilsvarer 9 dager inkludert dagen tilsynet ble gjennomført. For resterende kameraene fant vi opptak tilbake til 21. oktober, det vil si 21 dager gamle opptak.

4.6 Meldeplikt

Det forelå en melding til Datatilsynet på kontrolltidspunktet. Meldingen er datert 16.01.2014, og har meldingsnummer 70086.

5 Kort om personopplysningsloven og reglene om kameraovervåking

5.1 Generelt

Lov om behandling av personopplysninger av 14. april 2000 nr. 31 (personopplysningsloven) har egne bestemmelser om kameraovervåking, definert i lovens § 36. Disse følger av

personopplysningslovens kapittel VII. Personopplysningsforskriften kapittel 8 har utfyllende bestemmelser for kameraovervåking.

I tillegg til bestemmelsene i lovens kapittel om kameraovervåking (§§ 36 – 41), gjelder lovens øvrige bestemmelser.

5.2 Grunnkrav og vilkår for å behandle personopplysninger

Innsamling og bruk av personopplysninger skal skje til ”*uttrykkelig angitte formål som er saklig begrunnet i den behandlingsansvarliges virksomhet*”, jf. § 11 bokstav b. Det er med andre ord en forutsetning at det er klargjort hvorfor personopplysningene samles inn og hva de skal brukes til. Det er vanskelig å se hvordan et formål kan være ”uttrykkelig angitt” uten at det også er skriftlig nedfelt.

Etter personopplysningslovens § 11 første ledd bokstav a må behandling av personopplysninger oppfylle ett av vilkårene i personopplysningslovens § 8 (og § 9 om det er sensitive personopplysninger). Dette kalles ”behandlingsgrunnlag”. Behandlingsgrunnlaget for kameraovervåking vil normalt være lovens § 8 bokstav f.

Vilkåret etter dette alternativet er at behandlingen av personopplysningene er *nødvendig* for at den behandlingsansvarlige kan vareta en berettiget interesse, og at ”*hensynet til den registrertes personvern ikke overstiger denne interessen*”. Med den registrerte menes her enhver som omfattes av opptakene og kan gjenkjennes, herunder ansatte, kunder, besøkende, eller andre. Oppfyller ikke overvåkingen vilkåret i § 8, vil den mangle behandlingsgrunnlag, og følgelig være i strid med loven. Ved vurderingen av hva som er en berettiget interesse etter § 8 bokstav f skal det for kameraovervåking legges vesentlig vekt på om overvåkingen bidrar til å verne om liv eller helse eller forebygge gjentatte eller alvorlige straffbare handlinger, jf. personopplysningsloven § 37 tredje ledd.

5.3 Skjerpet interesseavveining

Personopplysningsloven § 38 inneholder et tilleggsvilkår for kameraovervåking av områder hvor en *begrenset krets av personer ferdes jevnlig*. På slike områder er kameraovervåking bare tillatt dersom det ut fra virksomheten er behov for å forebygge at farlige situasjoner oppstår og ivareta hensynet til ansattes eller andres sikkerhet eller det for øvrig er et særskilt behov for overvåkingen.

5.4 Forvaltningspraksis

Datatilsynet har gjennom sin forvaltningspraksis etablert retningslinjer for hvilke områder man normalt aksepterer kameraovervåking på, og hvilke områder hvor bruk av kameraovervåking er svært restriktiv.

Fra vår veileder om kameraovervåking – *Kameraovervåking - hva er lov?* – står følgende under punkt 3 - overvåking av «helse, trening og basseng»:

«Overvåking på steder der publikum normalt forventer privatliv og diskresjon, slik som legekontor, treningsstudio, spa og badebasseng, vil normalt ikke være tillatt.

Dersom det ligger helt spesielle sikkerhetshensyn til grunn, for eksempel ved overvåking av bassenganlegg, vil overvåkingen likevel kunne aksepteres hvis det foreligger et klart behov. Overvåkingen skal i disse tilfellene kun være et supplement til, og ikke i stedet for, vanlige vakter.»

Datatilsynet har tidligere behandlet en sak om kameraovervåking på treningsstudio.¹ Saken gjaldt kameraovervåking hos treningssenteret EVO Fitness. Et av spørsmålene i saken var om det var adgang til å bruke kameraovervåking som et middel for å håndheve rene trivsels- og ordensregler i treningslokalene. Datatilsynet fattet vedtak om at kameraovervåking til et slikt formål ikke er i tråd med personopplysningsloven.

6 Funn og avvik fra lovbestemt krav til kameraovervåking

6.1 Generelt

I rapportens påfølgende deler ses funn fra kontrollen opp mot personopplysningslovens krav til kameraovervåking, som varslingsplikt, krav til rettslig grunnlag for behandlingen av personopplysningene, meldeplikt med videre. Nye opplysninger i tilsvaret er tilføyd der dette har hatt betydning for vår vurdering.

Datatilsynet anser personopplysningsloven § 8 bokstav f som det aktuelle rettslige grunnlaget som virksomhetens overvåkning må vurderes opp mot. Tilsynet mener at lovens § 38 kommer til anvendelse for overvåking inne i treningslokalet. Forarbeidene² til personopplysningsloven presiserer hva som ligger i «sted hvor en begrenset krets av personer ferdes jevnlig». Her fremgår det at:

«Steder som er tilgjengelig for allmenheten og hvor allmenheten normalt ferdes, vil ikke omfattes. F.eks vil de deler av lokalene som er offentlig tilgjengelig i forretninger, bensinstasjoner, banker, restauranter/kaféer, jernbanestasjoner, tunellstasjoner og flyplasser falle utenfor. Dette vil være situasjonen selv om enkelte jevnlig ferdes på det sted hvor overvåkingen foretas, f.eks. ansatte i forretninger mv.»

Det er kun betalende medlemmer og ansatte som har tilgang til lokalene. Medlemmer må ha et gyldig medlemskort som også fungerer som et adgangskort utenom resepsjonstiden. Treningslokalet kan derfor ikke anses som et område som er offentlig tilgjengelig. Medlemstallet er på rundt 1200. Selv om det er en større krets av personer med tilgang til lokalene er ikke dette til hinder for at kretsen er å anse som «begrenset». I juridisk litteratur³ er blant annet en stor barneskole brukt som et eksempel på område som faller inn under § 38, mens Universitetet i Oslo vil falle utenfor.

¹ 13/01024

² Ot. prp. nr. 56 (1992-93) side 28.

³ Schartum, Dag Wiese, Bygrave, Lee A. *Personvern i informasjonssamfunnet. En innføring i vern av personopplysninger*. 2 utg. fagbokforlaget. Oslo, 2011.

6.2 Behandlingsgrunnlag – personopplysningsloven § 8 bokstav f og § 38

6.2.1 Kameraovervåking ved inngangsparti, andre etasje – ett kamera

Kameraet er montert til høyre for inngangsdøren. Kameraet fanger opp deler av inngangsdøren og litt av området utenfor døren. For å få tilgang til treningslokalet må medlemmene skanne medlemskortet på en liten boks til høyre for inngangsdøren. Formålet med kameraet er i hovedsak å motvirke hærverk av kortleser og innbrudd. Move treningscenter opplyser om at de har hatt flere eksempler på at kortleser har blitt sparket ned, og at det har vært forsøk på innbrudd. Etter at kameraet ble montert i januar 2014 har det ikke vært tilfeller med hærverk.

6.2.1.1 Datatilsynets vurdering

Kameraet blir aktivert ved bevegelse, og filmer derfor kun dersom det befinner seg et menneske innenfor kameraets rekkevidde. Kameraet vil i all hovedsak fange opp medlemmer og ansatte i det de tar seg inn og ut av treningscenteret. Kameraet fanger ikke opp fortau eller bilvei. Virksomheten viser til et gjentakende problem med hærverk av kortleser og forsøk på innbrudd. Datatilsynets vurdering er at kameraovervåkingen utenfor inngangsdøren har en berettiget interesse som må veie tyngre enn de registrertes personvern, jf. interesseavveiningen i § 8 bokstav f. Personopplysningsloven § 38 får ikke anvendelse for dette kameraet, da det fanger opp et område som er offentlig tilgjengelig

Konklusjon: Kameraovervåkingen har et rettslig grunnlag i personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd.

6.2.2 Kameraovervåking i gang ved inngangsparti, andre etasje – ett kamera

Kameraet er montert i taket ved inngangspartiet i andre etasje. Kameraet fanger opp inngangsdøren og gangen innenfor døren. Her står det en skohylle der medlemmene tar av seg sko før de går inn på treningscenteret. Kameraets primærformål er å sikre mot tyveri, og er brukt for å oppklare tyveri av sko ved tre anledninger. Kameraet har også en mer generell funksjon som et forebyggende tiltak mot tyveri og hærverk i treningslokalet.

6.2.2.1 Datatilsynets vurdering

Personopplysningsloven § 8 bokstav f stiller krav om at overvåkingen må være nødvendig for å oppnå en «berettiget interesse». Det skal særlig legges vekt på om overvåkingen bidrar til å forebygge gjensatte eller alvorlige straffbare handlinger, jf. § 37 tredje ledd. Tilleggsvilkåret om særskilt behov i § 38 må også være oppfylt for dette kameraet.

Datatilsynet er enig i at det kan foreligge en berettiget interesse hos Move treningscenter etter personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd, i å overvåke inngangspartiet for sikre mot tyveri. Datatilsynet legger til grunn at inngrepet i personvernet til medlemmene i utgangspunktet ikke er større enn at dette kan forsvares. Datatilsynet har også kommet til i at tilleggsvilkårene i § 38 er oppfylt for dette formålet.

Datatilsynet har i interesseavveiningen lagt vekt på at området som overvåkes ikke er et område der det forventes en stor grad av konfidensialitet. Kameraene fanger ikke opp følsomme situasjoner. Kameraet vil hovedsakelig fange opp gjennomfartstrafikk inn og ut av

treningscenteret. Det er også av betydning at kameraovervåkingen vil være i medlemmenes interesse, ved at deres verdier sikres.

Konklusjon: Kameraovervåkingen har rettslig grunnlag i personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd og § 38.

6.2.3 Kameraovervåking utenfor garderobene, andre etasje – ett kamera

Kameraet er montert i taket til venstre for inngangen til garderobene. Kameraet fanger opp området utenfor garderoben, slik at man filmer hvem som går inn og ut av garderobene og passerer inngangen til garderobene. Linsen er vinklet slik at den også fanger opp to treningsapparater. Formålet med dette kameraet er å motvirke tyveri fra garderobene i tillegg til å motvirke at uvedkommende tar seg inn i garderobene. Virksomheten forteller at det har vært noen episoder med tyveri fra garderobene.

6.2.3.1 Datatilsynets vurdering

Datatilsynets vurdering er at det foreligger en berettiget interesse for Move treningscenter etter personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd, i å overvåke området utenfor garderobene for sikre mot tyveri. Datatilsynet legger til grunn at inngrepet i personvernet til medlemmene i utgangspunktet ikke er større enn at dette kan forsvares.

Datatilsynet har også kommet til i at tilleggsvilkårene i § 38 er oppfylt for dette formålet.

De registrerte vil i liten grad bli filmet over lengre perioder her, da området i all hovedsak er et sted man passerer inn og ut av garderoben, eller til og fra treningscenteret. Det kan heller ikke sies å være et område der man forventer en høy grad av privatliv eller diskresjon.

Vinkelen på kameraet er slik at to treningsapparater også fanges opp. Kameraet fanger derfor opp mer enn det som er nødvendig ut fra det oppgitte formålet, nemlig å sikre mot tyveri fra garderobene. Datatilsynets vurdering er derfor at Move treningscenter må gjøre tiltak for at dette området ikke fanges opp. Dette kan for eksempel gjøres ved å endre kameraets vinkel eller snevre inn billedutsnittet. En annen løsning kan være fysisk avskjerming av hva som filmes eller digital maskering / «sladding» av deler av bildet. En slik maskering må ikke kunne fjernes fra opptak i ettertid.

Konklusjon: Kameraovervåkingen av treningsapparatene ved garderobene oppfyller ikke vilkårene i personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd og § 38. Kameraovervåkingen må begrenses slik at den ikke fanger opp treningsapparatene.

6.2.4 Kameraovervåking av resepsjonsområdet/PT-sonen, andre etasje – ett kamera

Kameraet er montert i taket til høyre for resepsjonsområdet. Resepsjonsområdet fungerer også som en PT- sone (området der personlige trenere oppholder seg). Virksomheten opplyser om at det varierer når resepsjonen/PT-sonen er bemannet, men at det stort sett befinner seg ansatte her til og fra i resepsjonstiden. Kameraet fanger opp hele resepsjonen, både foran og bak disken samt litt av gangen og utsnitt av området bak resepsjonen. Virksomheten opplyser om at det tidligere ble oppbevart penger i denne resepsjonen, men at dette ikke lenger er tilfelle, og videre at behovet for dette kameraet derfor var større tidligere. Den ansatte som ble

intervjuet, opplyser om det har vært episoder med truende medlemmer, og at kameraet derfor kan føles som en trygghet når man er i området alene.

Nye opplysninger i tilsvaret:

Det blir i tilsvaret til Datatilsynet utdypet hva dette området brukes til. Det fremgår at det er tilfeldig om en personlig trener på vakt har tid til å sette seg ned i PT-sonen. De personlige trenerne oppholder seg stort sett i andre deler av lokalet med betalende kunder. Det faktum at de ansatte i mindre grad oppholder seg i dette området enn det som ble oppfattet på kontrolltidspunktet har betydning for Datatilsynets vurdering av kameraovervåkingen. Videre fremkommer det at det oppbevares utstyr i resepsjonen som må beskyttes, blant annet et mixebord, to stasjonære PC'`r, et nøkkelskap og annet utstyr de personlige trenerne trenger lett tilgjengelig som telefon, I-pader og annet arbeidsverktøy. Dette utstyret oppbevares i PT-sonen fordi det er det eneste stedet med såpass god kameraovervåking.

Virksomheten opplyser videre om at PT-sonen oppfattes som en trygg sone for de ansatte. Det er i dette området man tar med medlemmer for å ta opp ubehagelige saker/klager eller spørsmål om doping. Move er medlem av Antidoping Norge, og er pliktig til å ta opp mistanker og problemer med doping når det dukker opp.

6.2.4.1 Datatilsynets vurdering

Datatilsynet vil bemerke at sikring av utstyr først og fremst må skje gjennom fysisk sikring, og ikke ved bruk av kameraovervåkingsutstyr. Etter Datatilsynets vurdering vil ikke dette formålet legitimere kameraovervåkingen av området.

Kameraovervåking av PT-sonen vil ikke være like inngripende som et kamera i en ordinær resepsjon der de ansattes arbeidshverdag i stor grad vil bli fanget opp. På den annen side vil PT-sonen være et område der de ansatte kan trekke seg tilbake når de ikke oppholder seg andre steder i lokalet med en kunde.

Datatilsynet har forståelse for at det føles som en trygghet for de ansatte at PT-sonen er kameraovervåket all den tid ubehagelig samtaler som kan trigge truende adferd gjøres i dette området. Kameraovervåkingens formål er slik Datatilsynet forstår det å ivareta de ansattes sikkerhet.

Datatilsynet har under sterk tvil kommet til at kameraovervåkingen av PT-sonen kan aksepteres under forutsetning av at kameraene innrettes slik at de ansatte har en sone i dette området de kan trekke seg tilbake på som ikke er kameraovervåket.

Konklusjon: Kameraovervåking av resepsjonsområdet/PT-sonen aksepteres under forutsetning av at kameraene innrettes på en slik måte at det finnes en område i PT-sonen som ikke er kameraovervåket. Kameraovervåking av hele PT-sonen oppfyller ikke vilkårene i personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd og § 38.

6.2.5 Treningsområdet/ frivektsområdet, andre etasje – ett kamera

Kamerat er montert i taket, og gir et oversiktsbilde av et helt treningsrom som inneholder treningsapparater og frivekter. Formålet med kameraet er å motvirke tyveri av utstyr. Det er

blant annet stjålet belter, stropper og magehjul. Etter kameraet ble montert i januar 2014 har det ikke vært tyverier.

Nye opplysninger i tilsvaret:

I deres svarbrev til Datatilsynet blir det opplyst om at kameraene har andre formål enn det som ble forelagt for Datatilsynet på kontrolltidspunktet og i melding til Datatilsynet. Det blir påpekt at formålet med kameraovervåkingen er å skape trygghet for ansatte og medlemmer. Det blir vist til at det har vært episoder med truende og ubehagelige medlemmer, også når treningssenteret har vært bemannet. Det har vært en slåsskamp i lokalet, og kameraene ble brukt for å oppklare hva som hadde skjedd. Daglig leder viser til at det er ønskelig med kameraovervåking for å ha bevis ved eventuelle hendelser.

6.2.5.1 Datatilsynets vurdering

Datatilsynet er enig i at det kan foreligge en berettiget interesse hos Move treningssenter etter personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd i å overvåke treningslokalet for å forebygge mot gjentatte tilfeller av tyveri. Virksomheten kan vise til flere tilfeller av tyveri, og videre at dette problemet har opphørt etter at kameraet ble installert.

Datatilsynet har forståelse for at det oppstår et behov for en viss form for kontroll i og med at treningssenteret i perioder er ubemannet. Datatilsynet vil imidlertid påpeke at ved å velge en løsning med delvis ubemannet treningssenter, må man samtidig akseptere at risikoen for tyveri og hærverk er noe større. Etter Datatilsynets vurdering har ikke virksomheten vist til et behov som skulle tilsi at kravet i personopplysningsloven § 38 er oppfylt. Hensynet til sikring av verdier er ikke i denne sammenheng tilstrekkelig til å godta kameraovervåking av et område der det forventes en større grad av privatliv og diskresjon.

Datatilsynet vil bemerke at det på et ethvert sted med stor gjennomfart av mennesker vil være en viss risiko for at det oppstår situasjoner der folk oppfører seg ubehagelig eller truende. Dette vil som et eksempel være tilfellet på en bar eller på et utsted. Det er likevel slik at kameraovervåking på steder som brukes til avslapping, rekreasjon eller sosialt samvær i liten grad tillates fordi hensynet til publikums personvern veier tungt. På den annen side vil hensynet til diskresjon ikke være like fremtredende i post eller banklokaler, og kameraovervåking for å forebygge farlige situasjoner som ran aksepteres derfor i større grad.

Hvorvidt kameraovervåking kan aksepteres vil i stor grad være avhengig av hva slags område det er ønskelig å kameraovervåke, og om det foreligger en særskilt risiko som skulle tilsi at overvåking kan aksepteres.

Personverninteressen er på samme som på en bar særlig tungtveiende på steder der publikum forventer privatliv og diskresjon, slik som i et område man trener. Situasjoner der folk utfører tøyøvelser, presser seg maksimalt ved løfting av vekter eller svetter på en løpemaskin er normalt situasjoner som ikke skal fanges opp på film. Datatilsynets langvarige praksis har vært at kameraovervåking på slike områder i all hovedsak ikke oppfyller vilkårene i personopplysningsloven § 8 f og § 38, da hensynet til den registrets personvern veier tungt.

Det må etter Datatilsynets vurdering foreligge svært gode argumenter for å akseptere kameraovervåking av slike områder. Move treningssenter kan vise til at det har vært noen hendelser med ubehagelige og truende medlemmer, og at det er effektivt med kameraopptak for å avklare hva som har skjedd. Datatilsynet kan likevel ikke se at Move treningssenter er i en ekstraordinær situasjon som skulle tilsi at hensynet medlemmenes personvern skal vike, eller at dette er et spesielt risikofylt sted for ansatte og medlemmer å oppholde seg.

Datatilsynet har forståelse for at det kan være praktisk med kameraopptak dersom det skulle oppstå en hendelse. Dette betyr imidlertid ikke at man kan akseptere kameraovervåking på alle steder der det er en risiko for at det kan skje uheldige hendelser.

Datatilsynet vil videre påpeke tilsynet har akseptert kameraovervåking utenfor inngangspartiet, i gangen ved inngangspartiet, i bakgangen mot bakdøren, i området foran garderobene og i PT-sonen i andre etasje. Store deler av treningssenteret er derfor kameraovervåket. Etter Datatilsynets vurdering vil det å akseptere kameraovervåking også av treningsområdet være uproporsjonalt ut i fra virksomhetens behov.

Konklusjon. Kameraovervåking av treningsområdet/frivektsområdet oppfyller ikke vilkårene i § 8 f, jf. § 37 tredje ledd og § 38.

6.2.6 Kameraovervåking av gang mot bakdøren, andre etasje – ett kamera

Kameraet er montert i taket i gangen. Kameraet fanger opp gangen og bakdøren. Bakdøren brukes av vaskepersonalet, Securitas og i enkelte tilfeller treningssenterets ordinære personal. Det hender at døren blir brukt av medlemmer som er avhengig av å bruke heis. Døren må låses opp for å få tilgang til treningssenteret. Formålet er forebyggende. Det har ikke vært noen problemer i dette området.

Nye opplysninger i tilsvaet:

Det blir i tilsvaret vist til at det er i dette området politiet og Securitas har hatt mistanke om at det foregår dopsalg. Og videre at bakdøren er en nødutgang og skal til daglig ikke benyttes av andre enn personalet og Securitas. Døren i bakgangen fører inn til på kjøpesenteret og andre lokaler i andre etasje. Det blir opplyst om at alarmer ved flere anledninger har blitt utløst når folk har brukt bakdøren, uten at man har fått klarhet i hvem som har brukt bakdøren.

6.2.6.1 Datatilsynets vurdering

Datatilsynet har på bakgrunn av de nye opplysningene i saken foretatt en ny vurdering og kommet til at virksomheten kan vise til en berettiget interesse for kameraovervåkingen av bakgangen. Da dette er et område med liten gjennomfart og kravet til diskresjon ikke er særlig høy har kameraovervåkingen av bakgangen et rettslig grunnlag i personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd og § 38.

Konklusjon: Kameraovervåkingen har rettslig grunnlag i personopplysningsloven § 8 f, jf. § 37 tredje ledd og § 38.

6.2.7 Kameraovervåking av treningsrom (løpebane), første etasje – seks kameraer og treningsrom, første etasje – tre kameraer

Treningssenteret ble i september 2014 utvidet til blant annet å omfatte to nye treningsrom i første etasje. Disse rommene ble tidligere disponert av matvarebutikken Bunnpris. Det innerste treningsrommet er stort, og brukes blant annet til løpetrening. Her ble det observert seks kameraer montert på ulike punkter i tak og på vegger. Disse gir inntrykk av å fange opp de fleste områder av rommet. Kameraene er ikke virksomme, og henger igjen fra tidligere bruker av lokalet. Virksomheten opplyser om at det ikke er behov for disse kameraene, og at de kan monteres ned. Det andre rommet ble tidligere også disponert av Bunnpris. Dette er et stort rom med noen vekter og apparater. Kameraene er montert i tak, og gir inntrykk av å fange opp hele rommet. Rommet brukes til både egentrening og til trening med personlig trener. Kameraene er ikke virksomme, og virksomheten opplyser om at det ikke er behov for kameraene, og at de kan monteres ned.

6.2.7.1 Datatilsynets vurdering

I disse rommene er det til sammen ni kameraer som ikke er virksomme. Begrepet kameraovervåking defineres i personopplysningsloven § 36, og av definisjonen fremgår det at begrepet også omfatter «*utstyr som lett kan forveksles med en ekte kameløsning*». Kameraene i første etasje fremstår som om de er i drift, noe som innebærer at vilkårene for kameraovervåking også må være oppfylt for disse kameraene.

Datatilsynets vurdering er at virksomheten ikke kan vise til en berettiget interesse og et særskilt behov for kameraene i denne sonen, og kameraene må følgelig monteres ned.

Konklusjon: Kameraovervåking av treningsrommene i første etasje oppfyller ikke vilkårene i § 8 f, jf. § 37 tredje ledd og § 38.

6.3 Informasjon om kameraovervåking

6.3.1 Lovens krav

Personopplysningsloven § 40 slår fast at ved kameraovervåking skal det «*ved skilting eller på annen måte gjøres tydelig oppmerksom på at stedet blir overvåket, at overvåkingen eventuelt inkluderer lydopptak og hvem som er behandlingsansvarlig*». Bruk av varslingskilt er nødvendig for at informasjonen skal nå frem til alle som blir berørt, og for at overvåkingen skal kunne virke forebyggende. Skiltene må ha en størrelse, plassering og et antall som gjør det lett å få med seg at området er overvåket, og skal fortrinnsvis settes der hvor man går inn i en overvåket sone. Varslingen skal oppgi hvem som er ansvarlig for overvåkingen, som i dette tilfellet er Move treningssenter AS. I tillegg bør det stå kontaktinformasjon, for eksempel et telefonnummer man ønsker at henvendelser angående kameraovervåkingen skal rettes til. Det er altså ikke nok at navnet til virksomheten som har installert utstyret står på skiltene. Overfor de ansatte vil det være påkrevet å informere nærmere om formålet med overvåkingen, samt hvilke områder som er overvåket og hvilke som ikke er det, slik at de vet hva de har å forholde seg til.

6.3.2 Datatilsynets vurdering

Skiltenes plassering, antall og størrelse synes å være i tråd med personopplysningslovens krav. Informasjonen på skiltene er imidlertid ikke korrekt. Skiltene i andre etasje har navn og kontaktinformasjon til leverandør av utstyret (Spyshop). I tillegg er det et skilt utenfor inngangspartiet som er merket med tidligere leverandørs navn. Disse skiltene oppfyller ikke lovens krav. Det må på skiltene også fremgå hvem som er ansvarlig for kameraovervåkingen. Skiltene i første etasje har også feilaktig informasjon og må enten tas bort i og med at kameraene må monteres ned, eller rettes slik at de blir i tråd med kravene i personopplysningsloven.

Konklusjon: Varslingsplikten etter § 40 er ikke oppfylt.

6.4 Sletting av opptak

6.4.1 Lovens krav

Personopplysningsforskriften kapittel 8 har regler om sletting av opptak fra kameraovervåking. Den generelle regelen er at opptak skal slettes når det ikke lenger er saklig behov for lagring. Opptak skal uansett slettes rutinemessig senest etter syv dager.

Unntaket er dersom det foreligger en hendelse hvor det kan være aktuelt å anmelde forholdet til politiet. I slike tilfeller har man en utvidet slettefrist på 30 dager for de aktuelle opptakene. Dette følger av personopplysningsforskriften § 8-4.

6.4.2 Datatilsynets vurdering

Det ble under tilsynet avdekket at sletteplikten ikke er oppfylt. Det ble funnet opptak som var henholdsvis 9 og 21 dager gamle.

Konklusjon: Sletteplikten etter personopplysningsforskriften § 8-4 er ikke oppfylt.

6.5 Meldeplikt

6.5.1 Lovens krav

Personopplysningsloven § 31 slår fast at behandling av personopplysninger generelt er meldepliktig. Dette omfatter også kameraovervåking.

6.5.2 Datatilsynets vurdering

Kameraovervåkingen var meldt på kontrolltidspunktet.

Konklusjon: Meldeplikten etter personopplysningsloven § 31 er oppfylt. Det må imidlertid presiseres at formålene med kameraovervåkingen skal angis i melding. Da det i etterkant av kontrollen har fremkommet at kameraenes formål også er å ivareta de ansattes og medlemmenes sikkerhet må Move treningscenter endre meldingen slik at alle formålene fremgår.

6.6 Informasjonssikkerhet

6.6.1 Lovens krav

Personopplysningsloven § 13 slår fast at den behandlingsansvarlige må sørge for «tilfredsstillende informasjonssikkerhet med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet».

I dette ligger at opptak fra kameraovervåkning ikke skal være tilgjengelige for uvedkommende, de skal ikke kunne manipuleres av ansatte eller utenforstående, og de skal være tilgjengelige for ledelsen eller de som har fullmakt til å betjene kameraovervåkingsanlegget når det oppstår situasjoner som kameraovervåkingen er ment å skulle forebygge og oppklare.

6.6.2 Datatilsynets vurdering

Overvåkingsutstyret og skjermer befinner seg i et eget rom i andre etasje i treningssenteret. Rommet som overvåkingsutstyret befinner seg i skal normalt være låst. Alle ansatte har tilgang til rommet med nøkkel fordi det oppbevares diverse utstyr der. Tilgangen til rommet gir mulighet til å se på skjermene i sanntid. Tilgangen til lagrede opptak og muligheten for å gjøre endringer er beskyttet med tilgangskontroll i form av passord. Under tilsynet ble det opplyst om at det kun er daglig leder som har passordet. Opptak lagres lokalt, og det opplyses om at det ikke er tilgang til opptak fra internett.

Datatilsynets vurdering at virksomheten har foretatt tilfredsstillende grep for å ivareta informasjonssikkerheten.

Konklusjon: Virksomheten har oppfylt kravet til informasjonssikkerhet etter § 13 på en tilfredsstillende måte.

6.7 Internkontroll

6.7.1 Lovens krav

Personopplysningsloven § 14 stiller opp en plikt for den behandlingsansvarlige til å etablere og vedlikeholde systematiske tiltak som er nødvendige for å oppfylle lovens og forskriftens krav. Tiltakene skal dokumenteres skriftlig, jf. § 14 andre ledd. Personopplysningsforskriften § 3-1 stiller utfyllende krav. De systematiske tiltakene skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter og størrelse. Det er krav om at den behandlingsansvarlige kjenner reglene for behandling av personopplysninger og at det utarbeides nødvendige rutiner. Rutinen bør blant annet inneholde informasjon om formålet med kameraovervåkingen, sletterrutiner, rutiner for hvem, når og hvordan det skal gjøres innsyn i opptak, rutiner for å sikre mot ureglementert utlevering av opptak og hvordan informasjonsplikten og opplæring av ansatte skal oppfylles. Internkontroll er et viktig verktøy for virksomheten for å sikre etterlevelse av bestemmelsene i personopplysningsloven og tilhørende forskrift.

6.7.2 Datatilsynets vurdering

Virksomheten hadde ingen skriftlige dokumenter som omhandlet kameraovervåkingen utover en serviceavtale med Pro Tech. Move treningssenter AS mangler derfor en internkontrollrutine.

Konklusjon: Kravet til internkontroll etter § 14 er ikke oppfylt.